

AVROYA GEÇİŞLE İLGİLİ BİLİNMESİ GEREKENLER

Ekonomik ve Parasal Birliğe (EPB) 1 Ocak 1999 Tarihi İtibarıyla İlk Aşamada Katılan Ülkeler Hangileridir?

Almanya, Fransa, İtalya, Belçika, Hollanda, Lüksemburg, İspanya, Portekiz, İrlanda, Avusturya ve Finlandiya olmak üzere 11 Avrupa Birliği (AB) üyesi EPB'ye ilk aşamada katılmıştır.

AB'nin Avroya Geçiş Amacı Nedir?

AB'nin nihai hedefi olan siyasi birliği gerçekleştirmek ekonomik temele dayandırıldığından, bu siyasi hedefe ulaşmak üzere tek para birimi avroya geçiş öngörülmektedir.

Tek Para Sistemi Nasıl İşlemektedir?

1 Ocak 1999 tarihinde EPB'ye üye ülkeler ulusal para politikası yetkilerini Avrupa Merkez Bankasına (AMB) devretmişlerdir. AMB, Avro Alanında para politikasının tek yetkili kurumudur. Ulusal merkez bankaları, AMB tarafından belirlenecek tek para politikasının yürütülmesi sırasında aktif rol almaktadırlar.

Avronun Kullanılmaya Başlama Tarihi Nedir? Avro Hangi Para Birimlerinin Yerini Almıştır?

Avro, EPB'ye katılan ülkelerde ortak para birimi olarak, 1 Ocak 1999-31 Aralık 2001 tarihleri arasındaki geçiş döneminde taraflarca sadece hesaben kullanılmış olup, 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren ise hesaben ve nakit olarak kullanılmaktadır.

2009 yılı itibarıyla avro Alman markı, Avusturya şilini, Belçika fransı, Fin markkası, Fransız fransı, Hollanda florini, İrlanda poundu, İspanyol pezetası, İtalyan lireti, Lüksemburg fransı, Portekiz eskudosu, Yunan drahmisi, Slovenya toları, GKRY poundu, Malta lirası, Slovakya korunasının yerini almıştır.

Avroyu Kullanmak Zorunlu mudur?

1 Ocak 1999 tarihinden itibaren hesaben, 1 Ocak 2002 tarihinden itibaren de efektif olarak avro kullanabilecektir. Ancak en geç 30 Haziran 2002 tarihinden itibaren EPB'ye katılan

ülkelerin ulusal paralarının tedavülden kalkması, avronun tam hukuki statüye sahip para birimi olması nedeniyle EPB'ye katılan ülkeler avroyu kullanmak zorundadır.

ECU Nasıl Avroya Dönüşecektir?

1 Ocak 1999 tarihinde 1 ECU bire-bir oranında (1ECU=1EUR) avroya çevrilecektir. Bu tarihten itibaren ECU sepeti ortadan kalkmıştır.

Avronun EPB'ye Katılımcı Ülke Paralarına Karşı Değeri Nedir?

Avro ile EPB'ye katılan ülkelerin ulusal paraları arasındaki dönüşüm oranları üyeliğe katılımı birlikte geri dönülemez bir şekilde sabitlenmiş olup 2009 yılı itibarıyla söz konusu değerler aşağıda verilmiştir.

EPB Üyesi Ülkeler (2009 itibarıyla)

Ülke Adı	Katılım Tarihi	1 € Karşısında Sabitlenen Ulusal Para Birimi
Almanya	1 Ocak 1999	DEM 1.95583 (Alman markı)
Avusturya	1 Ocak 1999	ATS 13.7603 (Avusturya şilini)
Belçika	1 Ocak 1999	BEF 40.3399 (Belçika frangı)
Finlandiya	1 Ocak 1999	FIM 5.94573 (Fin markkası)
Fransa	1 Ocak 1999	FRF 6.55957 (Fransız frangı)
GKRY	1 Ocak 2008	CYP 0.585274 (GKRY poundu)
Hollanda	1 Ocak 1999	NLG 2.20371 (Hollanda florini)
İrlanda	1 Ocak 1999	IEP 0.787564 (İrlanda poundu)
İspanya	1 Ocak 1999	ESP 166.386 (İspanyol pezetası)

İtalya	1 Ocak 1999	ITL 1936.27 (İtalyan lireti)
Lüksemburg	1 Ocak 1999	LUF 40.3399 (Lüksemburg frangı)
Portekiz	1 Ocak 1999	PTE 200.482 (Portekiz eskudosu)
Yunanistan	1 Ocak 2001	GRD 340.750 (Yunan drahmisi)
Slovenya	1 Ocak 2007	SIT 239.640 (Slovenya toları)
Malta	1 Ocak 2008	MTL 0.429300 (Malta lirası)
Slovakya	1 Ocak 2009	SKK 30.1260 (Slovakya korunası)

AB'ye üye ancak EPB'ye Üye Olmayan Ülkeler Hangileridir? Bu Ülkelerin Para Birimleri Tedavül Etmeye Devam Edecek midir?

2009 yılı itibarıyla Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, İngiltere, İsveç, Letonya, Litvanya, Macaristan, Polonya, Romanya AB'ye üye ancak ilk aşamada EPB'ye üye olmayan ülkelerdir. Bu ülkelerin para birimleri EMU'ya katılmadıkları sürece tedavül etmeye devam edecektir.

Avro Alanı Referans Faiz Oranları Nelerdir?

Avro Alanı referans faiz oranları EURIBOR, AVRO LIBOR ve EONIA'dır.

EURIBOR (The Euro Interbank Offered Rate), Avro Alanı içinde bir ana banka tarafından diğer bankaya, avro interbank vadeli hesapları için Brüksel saati ile sabah 11.00'de açıklanmakta ve işlem yapıldıktan sonra 2 günlük zaman diliminde geçerli olan (spot), 360 gün esaslı üzerinden hesaplanan faiz oranıdır.

AVRO LIBOR (London Interbank Offered Rate), İngiltere Bankalar Birliğinin 1 Ocak 1999'dan itibaren açıkladığı Londra bankalar arası avro faiz oranıdır. 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren AVRO LIBOR, ECU LIBOR'un yerini almıştır.

EONIA (Euro Overnight Index Average), Avro Alanında geçerli olacak referans gecelik faiz oranıdır. AMB en geç ertesi günün TARGET işlemleri başlamadan önce EONIA oranını açıklamaktadır.

Avronun Uluslararası Piyasalardaki İşareti Nasıldır?

Avro uluslararası piyasalarda EUR ya da € olarak kısaca tanımlanmaktadır.

TARGET Sistemi Nedir?

TARGET, Avrupa Para Birliği sürecinde, AB ülkelerinin RTGS (Gerçek Zamanlı Toptan Mutabakat) Sistemlerini; aynı teknik ile bağlayarak, sınır ötesi avro ödemelerini yapmalarını sağlayan ödeme sistemidir. TARGET sisteminde yapılan ödemeler, tüm RTGS sistemlerinde olduğu gibi geri alınamaz ve nihai özelliindedir. Ödemeler avro cinsinden yapılmakta ve en geç 15 dakikalık bir sürede, gönderen RTGS'den alan RTGS'ye ulaşmaktadır. Gönderen kurumdan alan kuruma ulaşmadaki süre ise en geç 30 dakika olarak belirlenmiştir.

Target Sisteminde Aynı Gün Valörlü İşlem Yapılabilir mi?

TARGET sistemi ile aynı gün valörlü işlem yapılabilmektedir.

EPB Üyesi Ülkelerin Resmi Tatillerinde TARGET'da Nasıl İşlem Yapılmaktadır?

EPB üyesi ülkelerde TARGET ödemeler sistemi kullanılmakta ve bu sistem bir yıl boyunca sadece iki iş günü (noel ve yeni yıl olmak üzere) kapalı kalmaktadır.

Avronun Türkiye'nin Dış Borçlanmasına Etkisi Nedir?

Avro üzerinden işlem yapılmaya başlanmasıyla birlikte Avrupa ülkeleri tarafından avro cinsinden kağıt ihraç edilebilmektedir. Bu durumda kur riski taşınmadığı için, ihraç eden ülkenin kredi notu önem kazanmaktadır. EPB'ye geçilmesiyle birlikte üye ülkeler, avro cinsinden borçlanabilmektedirler. Bu durum avro cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerin likiditesinin artmasına dolayısıyla alış satış fiyatları arasındaki farkın daralmasına neden olmakta ve böylece Türkiye'nin borçlanma maliyetini azaltıcı etki yaratmaktadır.

EPB Dışındaki Ulusal Merkez Bankalarının TARGET Sisteminde Yer Alma Şartları Nelerdir?

AMB Yönetim Konseyi, TARGET'a giriş iznini EPB üyesi ülkelerin ulusal merkez bankaları ile Avro Alanında olmayıp avro üzerinden işlem yapan AB üyelerine vermiştir. Alınan bu karara göre Avro Alanı dışındaki AB merkez bankaları, kredi kurumlarına AMBS'deki avro mevduatları kadar avro bazında gün içi likidite sağlamak ve bu mevduatların miktarı her bir merkez bankası için sabit kalmaktadır. TARGET'a bağlanan kredi kurumlarına sağlanan gün içi likiditenin bir üst sınırı vardır. avro cinsinden gün içi kredi pozisyonunu güvence altına almak için gereken teminatlar, Avro Alanındaki "uygun nitelikte-eligible varlıklar" olarak tanımlanan varlıklar ile aynı kalitede olmalıdır. Böylece AMB, Avro Alanı dışındaki kredi kurumlarının günlük kredi gereksinimlerini zamanında karşılarken söz konusu kurumların avro cinsinden gecelik merkez bankası kredisine ihtiyacı olmamaktadır.

Avro Alanı dışındaki AB merkez bankaları için TARGET'a katılım için belirlenen şartlar:

- Diğer ulusal merkez bankalarına karşı "overdraft" imkanı bulunmamaktadır.
- AMBS'de kendi döviz rezervlerinin bir parçası olarak mevduatları bulunacaktır. Bu mevduatın üst sınırı Bank of England için 3 milyar avro, Avro Alanı dışındaki diğer AB merkez bankaları için 1 milyar avro olarak belirlenmiştir.
- Söz konusu mevduatlara AMBS'nin mevduat kolaylığı oranında bir faiz verilmektedir. (Üst sınırı aşan miktarlara faiz ödenmemektedir.)

Avro Alanı dışındaki kredi kurumlarıyla ilgili şartlar:

- Kendi ulusal merkez bankalarından teminat karşılığında alacakları gün içi kredi üst limiti 1 milyar avrodur.
- Saat 17:00'den sonra kredi kurumları sadece kendi pozisyonları üzerinden ödeme yapabilmektedirler.
- Kendi pozisyonlarını aşma durumunda marjinal borçlanma oranına ilaveten yüzde beş ceza uygulanmaktadır.

- Ulusal merkez bankalarına yüzde sıfır ile AMBS'nin mevduat kolaylıkları oranı arasındaki bir puan üzerinden faiz verilmektedir.
- Teminatlar AMBS'nin "eligible" olarak tanımladığı varlıklarla aynı kalitede olmalıdır.

Bu konudaki sorularınız için:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
İletişim ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Avrupa Birliği ile İlişkiler Müdürlüğü
Ulus/Ankara
abim@tcmb.gov.tr